

**Til de fire kommuner i Kulturregion Vadehavet:
Esbjerg, Fanø, Tønder og Varde**

- orienteringspunkt til kulturudvalgsmøde

11. juli 2017

Til ansøgningsrunden pr. 15. marts 2017 under Kulturaftale Vadehavet 2015-2018 indkom 13 projektansøgninger.

For at sikre den bedst mulige behandling af de indsendte projektansøgninger har styregruppen nedsat en referencegruppe bestående af 11 personer med forskellige fagkompetencer. Denne gruppe vurderer projekternes indhold og kvalitet samt anbefaler til enten gennemførelse eller afslag. Herefter behandles projekterne i den administrative koordineringsgruppe og i den politiske styregruppe.

Styregruppen bevilgede på møde den 9. juni 2017 tilskud til ti projekter, der omtales nedenfor.

Fannikerdagene - Fanøs levende kulturarv

Kr. 150.000 ligeligt fordelt over 2017 og 2018

Projektansvarlig

Foreningen Fannikerdagen, v/Trine Buhl

Resume

Sikring af indholdsmæssig og kunstnerisk løft af Fannikerdagene, som eksponerer Fanøs historie og kulturarv og i år afholdes for 67. gang.

I tre dage fyldes Nordby med musik, dragter, dans, foredrag og fremvisninger, fortællinger, engsretter, maritime aktiviteter og håndværk, dilletant, festgudstjeneste, taler og optog.

I 2012 var arrangementet tæt på at lukke. Igennem de sidste fire år har foreningen genopfundet sig selv ved at dykke ned i Fanøs kulturarv, så Fannikerdagene sidste år blev besøgt af 3-4.000 mennesker - lokale og gæster/turister på øen, danske som udenlandske, der havde fri adgang til alle events – bortset fra Fanøbal og dilletant.

Projektansvarlig fremhæver om ambitionerne for formidlingen af kulturarven:

- "At sætte fokus på Fanømusikken, som en levende tradition, hvor der skrives ny musik af både lokale spillemænd, og den nye konservatorieuddannede generation, og spilles både i traditionelle og nye fortolkninger.
- At fremme kendskabet til sønderhoning og fannik
- At udvikle miljøet på festpladsen til historiefortælling i ord og billeder
- At formidle den maritime kulturarv til børn igennem forskellige aktiviteter."

Kulturregion Vadehavet

Nørregade 19 · 6700 Esbjerg
Telefon 7616 1863
Fax 7616 1617
elgid@esbjergkommune.dk
www.kulturaftalevadehavet.dk

*Kulturaftale Vadehavet
- et samarbejde mellem Esbjerg,
Fanø, Tønder og Varde kommuner*

Jazzspirer under Ribe Jazz Festival 2017

Kr. 40.000 i 2017

Projektansvarlig

Jazzin'Ribe, v/Lotte Andersen

Resume

Fortsat udvikling af pilotprojekt fra 2016, hvor unge jazzmusikere/sangere, der spiller i et band eller optræder som solister, får mulighed for at spille for et stort live-publikum, at blive coachet af dygtige instruktører samt at færdes i samme miljø som professionelle musikere i løbet af Ribe Jazz Festival 2017.

Projektet giver unge musikere en platform, hvor de kan udtrykke sig, udvikle sig og inspirere andre unge til at engagere sig i jazz og rytmisk musik.

Projektet skal vække interessen for jazz hos så mange unge som muligt, udøvende og endnu ikke udøvende. Den langsigtede vision er at få flere unge til at søge ind på de musikalske uddannelser i regionen, herunder Musikalsk Grundkursus og Syddansk Musikkonservatorium.

Børn og unge fra vadehavsområdet kan tilmelde sig som band eller solist. Man skal have materiale til at spille en koncert af minimum 30 minutters varighed. Én eller flere fra bands skal komme fra/bo i eller på anden måde have tilknytning til vadehavsområdet.

Kunstværk til Urban R

Kr. 15.000 i 2017

Projektansvarlig

Urban R skolen, v/Thomas Abrahamsen og Marie-Louise Exner

Resume

Huskunstnerforløb med stedspecifik, kunstnerisk proces med inddragelse, involvering og aktiv deltagelse af hele Urban R skolen.

Esbjerg Kommune oprettede, i september 2016, Danmarks første kulturtalentklasse på Urbanskolen. Kulturtalentklassen er for børn på 7. klassestrin, der ud over skoletiden, spiller et instrument, går til ballet, scene eller billedkunst.

Eleverne får ud over undervisningen i de kunstneriske fag og den almindelige folkeskoleundervisning et bredt og meget varieret indblik i den kunstneriske verden. De er prøvekaniner, statister, og assistenter. De bliver inviteret til koncerter, udstillinger, forestillinger, workshops og kulturelle arrangementer. De oplever gæstelærere og mentorer indenfor alle genrer og i alle aldre.

Der er indgået aftale med Karin Lorentzen om et huskunstnerforløb i efteråret 2017. I samarbejdet lægges der op til et forløb for hele skolen - elever, ansatte og ledelse. Skolen skal med forløbet opleve en stedspecifik, kunstnerisk proces med inddragelse, involvering og aktiv deltagelse som vigtige nøgleord.

Skolen og området er præget af Esbjergs relative nye historie som fiskeri- og industriby. De første tilflyttere, der kom til byen for at søge arbejde, bosatte sig i dette område. Først i lave, næsten primitive hytter, der fik navnet Klatterup.

Kunstens tilstedeværelse kan spille en meget interessant rolle som katalysator og bindeled mellem de menneskelige værdier: skolen, bysamfundet, arbejderkvarteret og industrihavnen.

Projektet anses som en del af en større helhed, hvor Urbanskolens pædagogiske profil udvikles, så skolen bliver Esbjerg Kommunes første kulturfolkeskole.

Skoleband

Kr. 47.300 ligeligt fordelt i 2017 og 2018

Projektansvarlig

Esbjerg Kulturskole, v/ Winnie Martinussen

Resume

Pilotprojekt med et åbent musiktilbud til elever i 3.-9. klasse på Vadehavsskolen, afdeling Haulundvej.

Undervisningen varetages af en kulturskolelærer, en folkeskolelærer og en musikstuderende fra Syddansk Musikkonservatorium i samarbejde. Projektet kan rumme ca. 35 børn ad gangen og ikke nødvendigvis de samme elever hver gang. De kan én gang ugentligt komme i "musikværkstedet" og spille sammen i ca. 90 minutter på egne, kulturskolens og "lokalets" musikinstrumenter.

Eleverne inviteres ind i et åbent, musikalsk rum umiddelbart efter skoletid. Her vil de få en aktiv rolle i en musikalsk sammenhæng, som de selv vælger til. Der er ikke på forhånd besluttet en bestemt genre, som bandet skal spille indenfor.

De deltagende børn og unge vil desuden få en aktiv rolle i skolens musikliv for eksempel ved deltagelse ved morgensamlinger, morgensang, skolefester og lignende.

Målet er på en uforpligtende måde at gøre eleverne interesseret i at spille og efterfølgende vælge et instrument at dygtiggøre sig på. Projektansvarlig oplever, at stadig færre børn får denne mulighed.

Spejlinger

Kr. 73.000 i 2017

Projektansvarlig

teaterBLIK, v/Gertrud Exner

Resume

Research og udvikling af site-specifik teater i Kulturregion Vadehavet.

teaterBLIK skabte i 2016 forestillingen "Be free!" på Fanø i anledningen af øens 275 års jubilæum for frikøbet fra kongen. Forestillingen var udviklet på Fanø og spillede udenfor på forskellige lokationer, der var valgt på grund af deres beliggenhed, historie, interessante akustik, udsigt eller stemning. Resultatet blev en en-times teatervandring, som sluttede med et stort orkester af blandede musikere, børn, unge, amatører og professionelle, med efterfølgende kaffebord og samtaler. Projektansvarlige anfører: "Publikums fremmødet var overvældende, og det var de positive reaktioner også!"

Erfaringerne med denne teaterform ønsker teaterBLIK at anvende på nye lokaliteter i Esbjerg,

Tønder og Varde kommuner. Der skal udvikles en forestilling til hver lokalitet, da hvert sted er helt sit eget med sine kendetegn, historie, mennesker og kulturelle spor. Projektet vil derfor i første omgang bruge en periode på at besøge egnene, møde mennesker, opholde sig i naturen, besøge arkiver, kirker, strande, ådale, skove, byer, museer, kroer, plejehjem - for at finde inspiration til et større projekt i 2018, som munder ud i en eller flere forestillinger i kulturregionen. Til disse forestillinger søges finansiering hos Projektstøtteudvalget for scenekunst ved Slots-og kulturstyrelsen, som også støttede "Be free!". På dette tidspunkt vil projektet udvide netværket til eventuelle samarbejdspartnere i områderne. Det kunne eksempelvis være unge musikere, postorkestre, gamle historiefortællere og andre, som teaterBLIK ikke kender endnu.

Under den første researcheperiode i 2017 vil projektet indsamle oplysninger og lade ideerne vokse, samle materiale og dokumentere. Sideløbende vil vises åbne prøver, improvisationer, skitser i rum og natur, som folk kan komme og opleve og kommentere på. Det betyder, at mange flere mennesker end de faktiske publikummer til de færdige forestillinger får fornøjelse af projektet.

Det betyder samtidig, at projektet når ud til et publikum, der ellers aldrig ville gå inden for i et teater.

Teaterfestival "Uden ord – ohne Worte" for 0-4 årige

Kr. 140.000 i 2018

Projektansvarlig

Tønder Kommunes Kulturinstitutioner, v/ Lau Grønager

Resume

Udvikling af dansk/tysk teaterfestival for 0-4 årige børn (institutioner, dagplejere, private).

Forestillingerne er alle skabt til denne målgruppe, og det er målet at udbrede en teateroplevelse på højt kunstnerisk niveau for de yngste publikummer.

Alle forestillinger er helt eller næsten uden ord. Det skaber møder, hvor alle er lige på tværs af grænser og kultur. De yngste publikummer har ofte en større oplevelse, når der ikke fokuseres på det talte sprog, men lader billederne, musikken og bevægelserne tale.

Kunstnerisk konsulent på projektet er Gertrud Exner fra teaterBLIK, som har specialiseret sig i teater for helt små børn: <http://www.teaterblik.dk/>. Hun modtog sammen med Claus Carlsen og Teater Nordkraft i 2015 Reumert-prisen for årets børneforestilling.

Festivalen spiller én uge i foråret, første gang i 2018. For at sikre at så mange børn som muligt får mulighed for at komme i teatret, vil der være forestillinger for institutioner. Forestillingerne vil finde sted på Tønder Kulturhus, Tønder Kommunes Biblioteker, Kulturcenter Kiers Gaard, Højer, Teaterhuset, Toftlund samt på Centralbibliotek, Flensburg og Stadtbibliothek, Nielbüll, evt. Husum.

I ugen op til festivalen vil der være teaterworkshops for børn, som munder ud i et åbningsop-tog med børnene.

Derudover skal festivalen styrke den kulturelle udveksling i grænseområdet mellem Tyskland og Danmark og skabe et netværk til fremtidige projekter. Der vil derfor udover forestillingerne arrangeres fælles arrangementer/måltider et par gange i løbet af festival-ugen for de udø-

vende, med plads til udveksling af ideer og erfaringer. De udøvende har base på Kulturcenter Kiers Gaard i Højer. www.kiers-gaard.dk.

The Last Padawan II – Shadow Of The Force

Kr. 150.000 i 2017 og 2018

Projektansvarlig

Jesper Tønnes

Resume

Kortfilm, der udspringer af STAR WARS-universet og filmes i vadehavsområdet.

Formålet er at skabe en velproduceret kortfilm, som vil udfordre lokale filmskabere og samtidig gøre brug af rammerne omkring Vadehavet og Vestjylland. Derudover er det målet at skabe et enestående kunstprojekt, som forener ambitiøs filmproduktion med lokalkultur.

Ved at give unge filmskabere muligheden for at arbejde med professionelle redskaber inden for filmproduktion, vil projektet have en talentudviklende funktion samt kunne stå som inspiration for andre, der endnu ikke har beskæftiget sig med filmkunsten. Projektet indeholder tilbud om foredrag og undervisningsforløb for unge på institutioner i vadehavsområdet. Derudover vil filmen være et udstillingsvindue for en moderne fremstilling af vadehavsområdets natur og kultur.

Filmen vil historie- og produktionsmæssigt fungere som en fortsættelse til en tidligere film - THE LAST PADAWAN: <https://youtu.be/r2XDiVnkC4o>. Den første film blev hovedsageligt filmet i Åtte Bjerge nær Vejen og tog udgangspunkt i at benytte lokalmiljøets ressourcer samt implementere landskabet i fortællingen. Link til Bag om Filmen: <https://youtu.be/lcjb138qFrI>

Foruden at skabe en velproduceret filmoplevelse, er projektets fokus at skabe international opmærksomhed omkring vadehavsområdets kultur og natur. Det er en prioritet for projektet at drage nytte af lokale talenter, ressourcer og viden i alle sammenhænge, hvor det er muligt, samt inspirere til, hvordan filmkunst kan bruges til at fremme lokalkultur. Dette vil ske gennem blandt andet omtale og reportage i lokale aviser, radio og TV samt relevante landsdækkende tidsskrifter og webportaler.

Ung i Tønder og omegn

Kr. 93.000 i 2017 og 2018

Projektansvarlig

Tønder Kulturskole, v/Birgitte Antonius

Resume

Projekt for unge indeholdende kulturarv, kulturelle udtryk, kunstneriske processor for og med unge samt tværfaglige udtryk på tværs af kunstgenrer.

Hvordan er det at være ung i Tønder? Hvilke historier gemmer egnen på fra fortiden? Kan fortidens rødder sætte de unges liv i et større perspektiv - også når det gælder tanker om fremtiden? Seks 9. klasser fra Tønder og omegn sætter drama, ord og billedkunst til deres tanker om, hvordan det er at bo i området. Et sted, der udefra set kan virke som langt væk fra alting, men som for andre kan være både verdens midtpunkt og udgangspunkt. I en række

kreative processer får de unge indblik i og inspiration til at omforme deres tanker og idéer til kunstneriske udtryk. Projektet afsluttes med en offentlig forestilling.

Formålet er at øge de medvirkendes bevidsthed om de kulturelle og historiske rødder, som de er en del af i Tønder. Dette sker primært via kunstneriske og kreative processer, der giver unge redskaber til og erfaring med at turde skabe deres egen kunst og bruge deres kreativitet.

Startskuddet til projektet foregår på Kulturhuset i Tønder, hvor forfatteren Kristian Ditlev Jensen samt teatergruppen Contact fra Betty Nansen Teatret afholder oplæg og workshop om temaet.

Kristian Ditlev Jensen har for nylig skrevet en artikel om at flytte fra hovedstaden til Højer ved Tønder. Her beskriver han, hvordan han oplever Højer som et nyt udgangspunkt og midtpunkt for sit liv fremfor et liv i udkanten af alting. Kristian Ditlev Jensen tager udgangspunkt i sin bog om Sønderjylland og tanker vedr. debatten om Udkantsdanmark i det hele taget.

Teatergruppen Contact arbejder med de unges egne historier og tanker om at bo i det, som andre betegner som udkanten. Historierne bliver iscenesat i et samarbejde mellem de professionelle skuespillere og de medvirkende unge.

Opstarten danner grundlag for projektets videre forløb. De seks 9. klasser arbejder med at udtrykke deres tanker om emnet i en kunstnerisk proces. De bygger videre med redskaberne, som de har fået fra workshoppen med Contact, og de tanker, som Kristian Ditlev Jensens oplæg har plantet. Klasserne får inspiration på Tønder Museum, hvor de bliver introduceret til kulturarv og historie i Tønder og omegn.

Alle indtryk bliver til kunstneriske udtryk i den kreative proces – med vejledning fra Tønder Kulturskoles undervisere og professionelle kunstnere og formidlere.

Projektet afsluttes med en offentlig forestilling på Tønder Kulturhus, hvor alle udtryk kædes sammen til en helhed.

Vadehavsområdet

Kr. 10.000 i 2017

Projektansvarlig

Tønder Festival Forening, v/Kirstine Uhrbrand

Resume

Videreudvikling af festivalens "Vadehavsområdet", der har til formål at udbrede Vadehavets unikke smag, natur og kulturarv.

Tønder Festival lancerede det nye vadehavsområde på festivalpladsen i 2016. Tankerne og initiativerne bag området vil blive videreført i 2017.

Igen gennem for eksempel storytelling, oplæg, traditionel musik fra vadehavsområdet, smagsoplevelser mm. vil projektet øge bevidstheden om områdets egne kulturelle værdier. På festivalen vil der være et Vadehavstelt, hvor det er muligt at smage specialiteter fra området, og derudover vil der være et kunsthelt, hvor der både vil være udstilling med kunstnere fra vadehavsområdet, men også mulighed for kreative udfoldelser samt formidling af kulturelle værdier i form af musik, storytelling, oplæg og events. I teltet "Lille Fanø" vil publikum endvidere

kunne opleve traditionel musik fra blandt andet Fanøs unikke folkemusiktradition.

Børn og unge inddrages aktivt i workshops med musikere eller events, der lægger op til medskabelse, aktivitet og interaktion, herunder jamsessions i "Lille Fanø".

Styrkede læringsperspektiver i mødet mellem børn og kultur

Kr. 440.000 i 2017 og 2018

Projektansvarlig

Varde Kommune, v/Karsten Rimmer

Resume

De fire vadehavskommuner, Tønder, Esbjerg, Fanø og Varde, har etableret et samarbejde om at højne kvaliteten af kultur- og læringstilbud til skoler og dagtilbud i kommunerne.

Formålet er at skabe grobund for, at børn i de fire kommuner kan møde kulturen og lokalhistorien gennem nye læringstilbud. Mødet med kulturen er med til at styrke børnenes læringskompetencer og giver børnene en forudsætning for deres videre dannelse.

Kulturtilbuddene skiller sig ud fra de traditionelle læringstilbud ved at tilbyde anderledes aktiviteter og viden, som kan vække børnenes kreativitet. Børnene sikres mere fysisk bevægelse gennem dans og lege. De kan udvikle deres sprog gennem sang og musik og få viden om deres lokalhistorie ved at opleve den i autentiske miljøer udenfor skolens/institutionernes rammer.

Projektet arbejder mod at give børn et grundlag for deres dannelse ved at introducere dem til kulturen i en tidlig alder og sikre dette gennem hele deres skoleforløb. Forskning viser, at de kulturelle aktiviteter kan have en positiv indvirkning på læring, trivsel og sundhed. Kulturen kan løfte børnene på et socialt og fagligt niveau.

Projektet ønsker også at ramme de børn, som ikke møder kulturen til dagligt. Gennem projektet bliver alle børn introduceret til kulturel demokrati, hvor de møder kulturen i lokalområdet og oplever de sociale interaktioner i nye former. Et dannelsesperspektiv, som særligt kulturen bidrager til.

De fire kommuner arbejder hver især med projekter, der skal sikre de bedste muligheder for at koble kulturelle aktiviteter med læring. Med dette tiltag ønskes en videreudvikling af eksisterende projekter eller opstart af nye samt styrkelse af det tværkommunale samarbejde med fokus på deling og udnyttelse af erfaringer på tværs.

Projektet er delt op i to indsatser: en tværkommunal indsats og enkeltstående projekter i kommunerne.

Den kommunale indsats

Varde Kommune: Vardes Kulturelle Rygsæk for de mindste – kobling af kultur og læring i dagtilbud.

Fanø Kommune: Kultur- og Naturrygsæk for daginstitutioner og skolen - mødet med kulturarven og naturen på Fanø/i Vadehavet.

Tønder Kommune: Tønders Kulturelle Rygsæk - workshop for de 3-5 årige ved lærere fra Tønders Kulturskole.

Esbjerg Kommune laver et særskilt delprojekt, hvor man ansøger om budgetmidler senere. Esbjerg Kommune vil stadig indgå i den tværkommunale indsats.

Den tværkommunal indsats

Den fælles tværkommunale indsats har fokus på vidensdeling, netværk og udvikling af kompetencer med en opstartsworkshop og en afsluttende konference.

Opstartsworkshoppen arbejder mod at skabe en base for det videre arbejde med de forskellige indsatser i kommunerne samtidig med, at der etableres et netværk mellem kulturaktørerne i de fire kommuner. Workshoppen giver kulturaktørerne læringsværktøjer, som kan hjælpe dem videre i deres forløb.

Efter et 2-årigt forløb afsluttes projektet med en evaluering og efterfølgende konference. Evalueringen har et forskningsperspektiv, der skal undersøge effekterne af kultur i dagtilbud og skoler og dernæst undersøge virkningen og det potentielle udviklingsperspektiv af det tværkommunale netværk.

Den afsluttende konference skal skabe det optimale grundlag for det videre arbejde med børnekultur på tværs i kommunerne. Der vil være fokus på virkningen af kulturtilbuddene og det tværkommunale samarbejde. Der inviteres bredt til konferencen, da effekterne og erfaringerne fra projektet har et nationalt perspektiv. Oplægsholdere vil være fagligt funderet i kultur, børn og læring.

Næste ansøgningsfrist

Næste ansøgningsfrist under kulturaftalen er den 15. september 2017 med bevillingsmøde i styregruppen den 15. december 2017.

Venlig hilsen

Elin Gjødsbøl

Koordinator

Sekretariatet for Kulturregion Vadehavet